

Димка МИТЕВА

ПРОСЛАВА НА 30-ГОДИШНИНАТА ОД
ДОНЕСУВАЊЕТО НА МАКЕДОНСКАТА
АЗБУКА И ПРАВОПИС

„Македонски јазик“. Година XXVI (1975),
Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“,
стр. 201–202.

YU ISSN 0025–89

На 7 јуни 1945 година, пред триесет години, се донесе азбуката и правописот на македонскиот литературен јазик.

Во врска со тој значаен јубилеј, прославен во сета Република – од училиштата до Универзитетот, Македонската академија на науките и уметностите и Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ на 6. VI 1975 година одржаа заедничка свечена седница во амфитеатарот на Институтот. Покрај соработниците од Институтот и од другите сродни институции, на седницата присуствуваа и претставници на нашиот општествено-политички, научен и културен живот, меѓу кои и претседателот на Собранието на СРМ Благоја Талески, претседателот на Извршниот совет за СРМ Благој Попов, секретарот на Извршниот комитет на ЦК на СКМ Боро Денков, претседателот на Градската конференција на ССРМ Ванчо Цветковски, републичкиот секретар за култура Живко Василевски, членот на Секретаријатот на РК на ССРМ Томе Дракулески, акад. Михаило Апостолски, акад. Харалампие Поленаковиќ и др. На седницата присуствуваше и претседателот на делегацијата на Собранието на СРМ во Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ Никола Минчев, којшто пред триесет години како министер за просвета го потпиша Решението за правописот на македонскиот јазик.

Свечената седница ја отвори претседателот на Македонската академија на науките и уметностите, акад. **БЛАЖЕ КОНЕСКИ**.

Уводен збор за значењето на јубилејот даде ректорот на Скопскиот универзитет акад. **Димитар Митрев**. Кодификацијата на македонската азбука и правопис пред триесет години, истакна тој меѓу другото, е резултат на континуирана самопрегорна борба на македонскиот народ за докажување на својата самобитност. Затоа овој редок датум на кој времето, практиката и животот му даваат право на јубилеј, несомнено има „крупно и судбински озвучено значење на научнички ефикасно и со бројни и сè понагорни резултати издржана проба на една најблагородно сфатена национална култура. И никој не си ги припишува заслугите само со оглед на областа во која се пројавуваат неговите духовни и творечки и научни интереси. Сестраното култивирање на нашиот јазик со вокацијата на означеност низ изминатите 30 години е заедничко дело на македонскиот творечки дух, независно од попрештата на неговото пројавување“. Затоа „без овој чин се незамисливи и крупните постигања што доведоа до заслужената и достоинствена свеченост на денешниот јубилеј“.

Реферат („Триесет години на македонската азбука и правопис“) поднесе научниот советник **Трајко Стаматоски**, директор на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“. Во рефератот тој даде исцрпен преглед на развојот на македонскиот литературен јазик, посебно задржувајќи се на историски значајниот датум 7 јуни 1945, кога влезе во сила Правописот на македонскиот литературен јазик, датум што значеше „објавување дека се раѓа еден нов современ литературен јазик“. Од рефератот на Стаматоски, чиешто основни мисли се влезени во неговата статија што се објавува во овој број на „Македонски јазик“, ќе го истакнеме и непобитниот факт дека „македонскиот правопис во основата е солидно поставен и дека практиката не налага измени по секоја цена. Се сфаќа дека правописот е сепак една конвенција и дека изме-

ни во него се прават само кога науката и практиката ќе ја докажат полната неиздржаност на одделните норми“.

Уводниот збор на Димитар Митрев и рефератот на Трајко Стаматоски се објавени во списанието Литературен збор, год. XXII, кн. 2, 1975, стр. 1–2; 3–9.

Свечената седница на Македонската академија на науките и уметностите и на Институтот за македонски јазик по повод на овој значаен јубилеј беше убаво одбележана и од средствата за јавно информирање (радиото, телевизијата и печатот). „Нова Македонија“ и другите весници објавија посебни прилози од одделни научни работници за развитокот на македонскиот литературен јазик, за резултатите што се постигнати до денеска во неговата примена и во неговото проучување и др.